

EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU

2014. AASTA ARUANNE

EESSÕNA

Alates 2010. aasta 1. juunist Eesti Hoiuraamatukogu osakonnana tegutseva Eesti Pimedate Raamatukogu ülesandeks on valmistada, komplekteerida, säilitada ja teha kättesaadavaks heliraamatuid, -ajakirju, -ajalehti, punktkirjas ja elektroonilisi teavikuid, puuteraamatuid ning kirjeldustõlkega filme nägemispuudega või mõne muu trükitud teksti lugemist takistava puude, häire või haigusega lugejatele.

2014. aastal laenutati teavikuid vahetult raamatukogust ja posti teel. Postikulud tasus raamatukogu. Aasta algusest pakkus Eesti Post Eesti Pimedate Raamatukogule teenust 50% soodustusega.

Laenutuste üldarv jäi peaaegu samale tasemele kui 2013. aastal. Mittetagastatavate heliraamatute laenutusi oli aga rohkem kui 2013. aastal. Küllastuste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga.

Laenutuses oli 2014. aasta lõpul 3774 nimetust heliraamatuid, 832 nimetust punktkirjas raamatuid, 93 puuteraamatut, 85 e-raamatut ja 16 filmi. 2014. aastal valmistati 141 nimetust eesti- ja 19 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Originaaltundide mahtu arvestades suurenes uute heliraamatute toodang võrreldes eelmise aastaga. Jätkati vanade ja väärtuslike magnetofonilintidel heliraamatute digiteerimist ning restaureerimist. Aasta jooksul digiteeriti ja restaureeriti ning tehti lugejatele kättesaadavaks 51 eestikeelset heliraamatut. Digiteeritud heliraamatute toodang oli originaaltundide poolest väiksem kui 2013. aastal.

Punktkirjas trükiste toodang vähenes veidi võrreldes 2013. aastaga. Punktkirjas raamatuid valmistati nii lastele kui täiskasvanutele.

2014. aastal jätkati e-posti teel saadetavate elektrooniliste ajalehtede ning ajakirjade kättesaadavaks tegemist ning suurendati väljaannete valikut.

Eesti Pimedate Raamatukogu töötajad osalesid aruandeaastal erialastel koolitustel ning tutvustasid raamatukogu mitmesugustel üritustel, meedias ning raamatukogus kohapeal.

1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE

1.1. STRUKTUUR

Aastal 1994 loodi tollase Eesti Pimedate Ühingu helistuudiost sihtasutus, mis tegevusvaldkondade liitmise tulemusel arendati Sihtasutuseks Eesti Pimedate Raamatukogu. Alates 2001. aastast anti Sotsiaalministeeriumi vastutusalas olnud sihtasutus kultuuriministeeriumi vastutusalasse.

Vastavalt kultuuriministri 11. novembri 2003. aasta määrusele nr. 18, millega muudeti Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärust, hakkas Eesti Pimedate Raamatukogu alates 1. jaanuarist 2004 tööle Eesti Hoiuraamatukogu filiaalina. Vastavalt kultuuriministri 1. juuni 2010. aasta

määrusele nr. 3 muutus Eesti Pimedate Raamatukogu Eesti Hoiuraamatukogu filiaalset osakonnaks. Alates 1. juunist 2010 teenindab varem Tallinnas Tondi 8a tegutsenud Eesti Pimedate Raamatukogu lugejaid uues asukohas Eesti Hoiuraamatukogu hoones Suur-Sõjamäe 44a.

2014. aastal jäi Eesti Pimedate Raamatukogu personal samaks, kuid teabejuhi töökoormus tõusis. Aastalõpu seisuga töötas osakonnas 9 inimest, neist 8 täistööajaga ning 1 inimene 0,75 kohaga:

Osakonnajuhataja 1
Teabejuht 0,75
Infotöötaja 3
Helindaja 1
Paljundusoperaator 1
Punktkirja toimetaja 1
Tekstitöötaja 1
Kokku 8,75

Töövõtulepingute alusel töötasid heliraamatute, -ajalehtede ja -ajakirjade tekstide esitajad (peamiselt näitlejad ja diktorid).

1.2. OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST JA TÖÖALANE KOOLITUS

Osakonnajuhataja Marja Kivihall on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu liige ja Rahvusvahelise Raamatukoguühingute ja -asutuste Liidu trükitud teksti lugemist takistava puudega inimestele teenust pakkuvate raamatukogude sektsiooni (IFLA Libraries Serving Persons with Print Disabilities Section) Eesti Pimedate Raamatukogu poolne kontaktisik.

Infotöötaja Margit Orusaar on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu erialaraamatukogude sektsiooni liige.

Teabejuht Priit Kasepalu esindas Eesti Pimedate Raamatukogu Euroopa Pimedate Liidu punktkirjaessee võistluse Eesti vooru žüriis ja oli selle esimees.

Osalemine konverentsidel, seminaridel, erialasel koolitusel, täiendõppe üritustel

Paljundusoperaator Valentina Borissenko:

- 6. juunil Särkava külalistemajas Tallinna Puuetega Inimeste Koja koolituspäeval "Läbipõlemise ennetamine".
- 15. oktoobril Põhja-Eesti Pimedate Ühingu rahvusvahelisele valge kepi päevale pühendatud avatud uste päeval.

Punktkirjatoimetaja Avo Falkenberg:

- 15. oktoobril Põhja-Eesti Pimedate Ühingu rahvusvahelisele valge kepi päevale pühendatud avatud uste päeval.
- 23. oktoobril Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumis punktkirja teemalisel ümarlaul.

Teabejuht Priit Kasepalu:

- 17. jaanuaril Misso Kultuurimajas Setomaa Valdade Liidu 20. aastapäeval. Esinemine raamatut "Eeläne ja täämbäne elo" tutvustava sõnavõtuga.
- 27.-28. jaanuaril Jüri Gümnaasiumis. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 8. veebruaril Tallinna Vanalinna Muusikamajas raamatu "Eeläne ja täämbäne elo" esitlusel. Kaasabi ettevalmistamisel.
- 10.-11. aprillil Tallinna Puuetega Inimeste Kojas invamesil. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 30. mail Eesti Tervishoiu Muuseumis püsiekspositsiooni avamisel.
- 6. juunil Särgava külalistemajas Tallinna Puuetega Inimeste Kojas koolituspäeval "Läbipõlemise ennetamine".
- 21. septembril Tallinnas Männi pargis autovabal päeval. Eesti Pimedate Raamatukogu ja punktkirja tutvustamine.
- 15. oktoobril Põhja-Eesti Pimedate Ühingu rahvusvahelisele valge kepi päevale pühendatud avatud uste päeval. Eesti Pimedate Raamatukogu ja punktkirja tutvustamine.
- 11. novembril Eesti Puuetega Inimeste Kojas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni Eesti esimese aruande tööversiooni tutvustaval seminaril.
- 12. novembril Tallinna Puuetega Inimeste Kojas Eesti Nägemispuuetega Inimeste Keskliidu seminaril "Millised on hariduse ja kutsehariduse võimalused ja pakkumine nägemispuudega inimeste jaoks Eestis".
- 3. detsembril Kumu auditoriumis Eesti Puuetega Inimeste Kojas aastakonverentsil "Töövõimereform – pead tööle!".
- 5. detsembril Tallinna Heleni Kooli 20. aastapäeval.
- 12. detsembril Tartu Emajõe Koolis fotoalbumi "Tartu Emajõe Kool sõnas ja pildis 1883-2013" esitlusel.

Osakonnajuhataja Marja Kivihall:

- 28. veebruaril Eesti Rahvusraamatukogus Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu kõne- ja aastakoosolekul.
- 14. märtsil Eesti Rahvusraamatukogus emakeelepäeva üritusel.
- 3. aprillil Eesti Rahvusraamatukogus II Põhja- ja Baltimaade kirjandusfoorumil "Kas laps loeb?".
- 15. oktoobril Põhja-Eesti Pimedate Ühingu rahvusvahelisele valge kepi päevale pühendatud avatud uste päeval. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 22. oktoobril Eesti Rahvusraamatukogus VII teadus- ja erialaraamatukogu päeval.
- 7. novembril Tallinna Keskraamatukogus Aleksander Sibulale pühendatud erialapäeval "Raamatukogud teel tulevikku – infoajastu tehnoloogiad".
- 25. novembril Tallinna Tehnikaülikoolis seminaril "E-raamat: kirjastamine, vahendamine, lugemine".
- 27. novembril Rahvakultuuri Keskuses Tartu Ülikooli elukestva õppe keskuse koolitusel "Projektkirjutamine ja -juhtimine".

Infotöötaja Ülle Olt:

- 5. märtsil Eesti Lastekirjanduse Keskuses lastekirjanduse aastakoosolekul.

Infotöötaja Silva Paluvits:

- 5. märtsil Eesti Lastekirjanduse Keskuses lastekirjanduse aastakoosolekul.
- 14. märtsil Eesti Rahvusraamatukogus emakeelepäeva üritusel.
- 26. märtsil Eesti Rahvusraamatukogus kirjandusteemalisel koolituspäeval kirjaniku ja ajakirjaniku Gert Helbemäe elust ja loomingust "Ajaloo vilus: 100 aastat Gert Helbemäe sünnist".
- 10.-11. aprillil Tallinna Puuetega Inimeste Kojas invamesil. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 7. mail Eesti Lastekirjanduse Keskuses lasteraamatukoguhoidjate õpipäeval "E-lasteraamat nii seest kui väljast".
- 29.-31. juulil Jõgevamaal rahvaraamatukogude 34. suveseminaril.
- 26. septembril Tammsaare muuseumis Teadlaste öö teaduskohviku üritusel.
- 15. oktoobril Põhja-Eesti Pimedate Ühingu rahvusvahelisele valge kepi päevale pühendatud avatud uste päeval. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 22. oktoobril Eesti Rahvusraamatukogus VII teadus- ja erialaraamatukogu päeval.
- 7. novembril Tallinna Keskraamatukogus Aleksander Sibulale pühendatud erialapäeval "Raamatukogud teel tulevikku – infoajastu tehnoloogiad".
- 5. detsembril Tallinna Heleni Kooli 20. aastapäeval.

1.3. RAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA

Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamisel on oluline osa teiste asutuste ja organisatsioonide esindajate külaskäikudel raamatukogusse. Aasta jooksul toimunud külastused on andnud võimaluse tutvustada huvilistele Eesti Pimedate Raamatukogu tegevust.

Külastused:

- 18. märtsil täiendasid Eesti Pimedate Raamatukogus oma teadmisi Tallinna Ülikooli eripedagoogika tudengid;
- 29. aprillil külastasid Eesti Pimedate Raamatukogu Toruni Mikolaj Koperniku nimelise Ülikooli raamatukogunduse eriala üliõpilased ja Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu töötajad;
- 11. novembril külastasid Eesti Pimedate Raamatukogu Soome Celia Raamatukogu tootmisosakonna töötajad.

2014. aastal kajastati Eesti Pimedate Raamatukogu tegevust meedias.

Meediakajastused:

- Kasepalu, Priit. Laupäeval on ülemaailmne punktkirjapäev. – Külauudised, 2. jaanuar 2014
- Laupäeval on ülemaailmne punktkirjapäev. – E24, 2. jaanuar 2014
- Laupäeval on ülemaailmne punktkirjapäev. – Tallinn, 2. jaanuar 2014
- Pors, Merje. Laupäeval tähistatakse ülemaailmset punktkirjapäeva. – Koolielu, 2. jaanuar 2014
- Kasepalu, Priit. Laupäeval on ülemaailmne punktkirjapäev. – Estonian World Review, 3. jaanuar 2014
- Laupäeval on ülemaailmne punktkirjapäev. – Õpetajate Leht, 3. jaanuar 2014
- Luts, Priit. Täna tähistatakse punktkirjapäeva. – ERR, 4. jaanuar 2014

- Vare, Kai. Täna tähistatakse punktkirjapäeva. – ERR, 4. jaanuar 2014
- Kasepalu, Priit. Kirjandus erivajadustega inimestele Eesti Pimedate raamatukogust. – Rae Sõnumid (2014) 2
- Kasepalu, Priit. Kirjandus erivajadustega inimestele Eesti Pimedate Raamatukogust. – Varstu, 26. veebruar 2014
- Sikk, Rein. Heliraamatud said Eesti Postilt hinnaalandust. – Eesti Päevaleht, 26. veebruar 2014
- Kasepalu, Priit. Eesti Pimedate Raamatukogu pakub kirjandust erivajadustega inimestele. – Võru, 21. märts 2014
- Kasepalu, Priit. Kirjandus erivajadustega inimestele Eesti Pimedate Raamatukogust. – Maardu, märts 2014
- Larm, Pille-Riin. Pimedad on kirjandusega paremini kursis kui paljud nägijad: külaskäik Eesti Pimedate Raamatukokku. – Sirp, 25. juuli 2014

2014. aastal tehti koostööd teiste asutuste ja organisatsioonidega.

Võimalike lugejateni jõudmiseks tutvustati aktiivselt Eesti Pimedate Raamatukogu teenuseid sotsiaalhoolekande valdkonna inimestele. Raamatukogu teabejuht Priit Kasepalu koostas ja saatis Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustavad e-kirjad Eesti linnade ja valdade sotsiaaltöötajatele ning hooldekodude ja sotsiaalkeskuste juhtidele. Teavitustöö tulemusena jõudis info mitmete nägemispuudega inimesteni, kes nüüd on Eesti Pimedate Raamatukogu lugejad.

Eesti Pimedate Raamatukogu voldikuid jagati mitmesugustel üritustel ning erinevatele asutustele (raamatukogudele, koolidele, sotsiaalhoolekandetasutustele, puuetega inimeste organisatsioonidele).

Hiiumaa Muuseumile anti eksponaatideks Eesti Pimedate Raamatukogus valmistatud kassetid ja CD-l heliraamatud Aino Kallase loominguga.

2 KOGUD

Aastal 2014 valmistati:

- eestikeelseid heliraamatuid 141 nimetust – 1884 originaaltundi;
- venekeelseid heliraamatuid 19 nimetust – 294 originaaltundi;
- digiteeritud ja restaureeritud eestikeelseid heliraamatuid 51 nimetust – 596 originaaltundi;
- heliajalehti ja -ajakirju – 6483 CD-d;
- punktkirjas trükiseid 23 nimetust – 5425 punktkirjalehekülge originaalteksti;
- raamatukogus koostatud nägemispuudega inimeste elu kajastavat heli- ja e-ajakirja "Epüfon" – 11 numbrit.

Heliraamatutena salvestatavate ja punktkirjas trükitavate raamatute valiku põhimõtted:

- jälgitakse, et raamatud vastaksid võimalikult erinevale maitsele ja huvitaksid võimalikult paljusid lugejaid;
- arvestatakse lugejate soovidega;
- arvestatakse koolides (ka kõrgkoolides) soovitatava ilukirjandusega;
- arvestatakse temaatilise kirjanduse mitmekülgse valiku pakkumisega;
- edastatakse nägemispuudega inimeste elu käsitlevat kirjandust;

- edastatakse kaasaegset väärtkirjandust, mille üle otsustatakse ajakirjanduses ilmunud arvustuste või läbiloetud raamatute põhjal.

Lisaks raamatukogus valmistatud teavikutele täienes kogu tänu ostudele ja annetustele. Osteti 6 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Raamatukogule annetati 223 nimetust erinevat laadi teavikuid – heli-, punktkirjas, puuteraamatuid, filme. Annetatud teavikud olid eesti, vene ja inglise keeles. Heliraamatuid saadi Võrust Pimedate Infoühingust Helikiri, Põhja-Eesti Pimedate Ühingult, MTÜ-lt Heaolu Arendusühing, Eesti Rahva Muuseumilt, Eesti Päevalehe kirjastuselt, OÜ Epitar helistuudiolt ja eraisikutelt. Kirjeldustõlkega filmide annetaja oli MTÜ Kakora. Tartu Emajõe Kool annetas raamatukogule oma kooli tutvustava filmi. Punktkirjas materjale annetas Eesti Pimedate Liit ning puuteraamatuid Tallinna Ülikool.

2014. aastal jätkus raamatuvahetus välisriikide pimedate raamatukogudega, kellele saadeti 203 eesti- ja venekeelse heliraamatu eksemplari. Vastu saadi 5 eestikeelset ja 13 venekeelset heliraamatut. Välisriikide raamatukogudele saadeti rohkem ja saadi vastu vähem raamatuid kui 2013. aastal.

Välisraamatukogudele annetatud heliraamatute arv:

Soome – 8 eesti- ja 19 venekeelset nimetust;
Austraalia – 25 venekeelset nimetust;
Leedu – 25 venekeelset nimetust;
Läti – 25 venekeelset nimetust;
Norra – 25 venekeelset nimetust;
Rootsi – 25 venekeelset nimetust;
Saksamaa – 26 venekeelset nimetust;
Venemaa – 25 venekeelset nimetust.

Välisraamatukogudest saadud heliraamatute arv:

Soome – 5 eesti- ja 7 venekeelset nimetust;
Läti – 6 venekeelset nimetust.

Meie kõige aktiivsem raamatuvahetuse koostööpartner on Soome Celia Raamatukogu.

3 LUGEJATEENINDUS

Eesti Pimedate Raamatukogu kasutuseeskirjas on sätestatud, et raamatukogu teenindab heli-, punktkirjas, puuteraamatute, elektrooniliste teavikute, kirjeldustõlkega filmide laenutamisel nägemispuudega või mõne muu trükitud teksti lugemist takistava puude, häire või haigusega inimesi. Nägemispuudega inimeste tegevust, rehabiliteerimist ja õpetamist käsitlevaid trükitud materjale laenutatakse kõikidele soovijatele. Eesti Pimedate Raamatukogu kasutuseeskirjast lähtuvalt nõutakse lugejaks registreerimisel tõendit või selle koopiati trükitud teksti lugemist takistava puude, haiguse või häire kohta.

Aastal 2014 oli:

- 740 raamatukogu kasutajat (sh. 3 posti teel teenindatavat raamatukogu jt. organisatsiooni);
- 352 heliajalehtede ja -ajakirjade, CD-l Raamatututvustaja posti teel laenajat;
- 164 elektrooniliste väljaannete (ajalehtede, ajakirjade ja e-Raamatututvustaja) saajat;
- 16 785 laenutust;
- 223 külastust.

Raamatukogu oli avatud neljal päeval nädalas esmaspäevast neljapäevani a 6 tundi. Teavikuid laenutati vahetult raamatukogust ja posti teel.

2014. aastal jätkati 2010. aastal alanud koostööd Põhja-Eesti Pimedate Ühinguga ning soovijatele oli ühingu majas Tallinnas Tondi 8a avatud pimedate raamatukogu laenutuspunkt. Laenutuspunktis töötas kord nädalas kaks tundi Eesti Pimedate Raamatukogu töötaja, kes võttis vastu tagastamisele kuuluvaid teavikuid ning andis välja lugejate poolt varem tellitud raamatuid. Tondi 8a laenutuspunktis registreeriti aasta jooksul 103 külastust. Raamatukogu külastati kohapeal aadressil Suur-Sõjamäe 44a 120 korda.

2014. aastal registreeriti Eesti Pimedate Raamatukogus 52 uut lugejat. Laenutuste üldarv oli 16 785 ning see vähenes eelmise aastaga võrreldes 123 võrra. Mittetagastatavate heliraamatute laenutuste arv oli 15 518, mis on 421 võrra rohkem kui 2013. aastal. Mittetagastatavate heliraamatute laenutused moodustasid laenutuste üldarvust (16 785) enamuse – 15 518.

2014. aastal vähenes raamatukogudevahelise laenutuse kaudu teenindatavate asutuste arv kolmele. Aasta jooksul ei tellitud meie raamatukogult RVL-i teel teavikuid.

2014. aastal laenasime raamatukogudevahelise laenutuse kaudu Peterburi Pimedate Raamatukogult venekeelseid punktkirjas raamatuid ning ajakirju oma lugejate jaoks.

Raamatukogu saatis 2014. aasta jooksul valmistatud heli- ja punktkirjas teavikuid ning Pimedate Infoühingult Helikiri saadud audioraamatuid Tartu Oskar Lutsu nimelisele Linnaraamatukogule ja Pärnu Keskraamatukogule. Nendest raamatukogudest saadetakse teavikud Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu raamatukogule ja Pärnu Pimedate Ühingu raamatukogule, mille kaudu toimub teavikute laenutamine lugejatele.

Eesti Pimedate Raamatukogu valmistab CD-del heliraamatuid nii laenutuseks emplaridena kui mittetagastatavatena. Heli ajalehti ja -ajakirju saadetakse soovijatele vaid mittetagastatavatena. Neid saadeti lugejatele posti teel 1 kord 2 nädala järel. Heli ajakirjanduse plaadile salvestati kõik 2 nädala jooksul valmistatud või saadud eestikeelsed heli ajalehed ja -ajakirjad. Venekeelsed heli ajakirjanduse plaadid saadeti lugejatele kord kuus. Mittetagastatavate heliteavikute kasutusõigus kehtib 30 päeva. Eesti Pimedate Raamatukogus igakuiselt koostatavat raamatukogusse saabunud uute raamatute nimestikku "Raamatutuvustaja" levitati nii CD-del kui e-posti teel.

Teavikute posti teel lugejatele saatmine ja lugejatelt raamatukogule tagastamine on lugejatele tasuta. Raamatukogu tasub postikulud. 2014. aastal olid postikulud 8266,79 €. Alates 2014. aasta jaanuarist kehtib Eesti Posti poolt Eesti Pimedate Raamatukogule 50% soodustus kahepoolsest postivahetusest.

4 HELIKANDJATEL TEAVIKUTE VALMISTAMINE

Eesti Pimedate Raamatukogus valmistatakse heliraamatuid, -ajalehti ja -ajakirju DAISY (Digital Accessible Information System) standardi järgi, kasutades tarkvara Plectalk Recording Software Pro.

2014. aastal Eesti Pimedate Raamatukogus toodetud uute eesti- ja venekeelsete heliraamatute originaaltundide arv oli 2178. Venekeelseid heliraamatuid valmistati eelmise aastaga võrreldes 6 nimetust rohkem, eestikeelseid aga 20 nimetust vähem. Originaaltunde arvestades suurenes uute heliraamatute toodang veidi võrreldes eelmise aastaga. 2014. aastal tehti lugejatele kättesaadavaks 51 Võrus Pimedate Infoühingus Helikiri digiteeritud heliraamatut. Heliraamatuid digiteeriti 7 nimetust rohkem kui 2013. aastal, kuid originaaltundide poolest vähenes digiteeritud heliraamatute toodang 48 tunni võrra.

Heli ajalehtede ja -ajakirjadena salvestati järgmisi väljaandeid: "Eesti Naine", "Elukiri", "Terviseleht", "60+", "Здоровье для всех". Alates aprillist on lugejatele heliajakirjana kättesaadav "30+". Lisaks levitati CD-del huvilistele nägemispuudega inimeste elu kajastavaid väljaandeid "Epüfon", Eesti Pimedate Liidu infolehte "Valguse Kaja", Põhja-Eesti Pimedate Ühingu infolehte "Kuukiir" ning Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu kohalikke saateid.

2014. aastal lisandus 6 uut esitajat. Kevadel kutsusime Vene Teatrist näitlejaid sisselugejateks ja tänu sellele saime 4 uut esitajat. 8 esitajat salvestas tekste kodus. Kokku oli Eesti Pimedate Raamatukogul 2014. aastal 24 sisselugejat.

5 PUNKTKIRJAS TEAVIKUTE VALMISTAMINE

2014. aastal valmistati Eesti Pimedate Raamatukogus punktkirjas ilukirjandust täiskasvanutele ja lastele. Ilukirjanduse kõrval anti välja punktkirjas Eesti Pimedate Liidu infolehte "Valguse Kaja".

Punktkirjatoimetaja Avo Falkenberg ja teabejuht Priit Kasepalu koostasid juhised punktkirjas trükiste valmistamiseks Eesti Pimedate Raamatukogus.

Aasta jooksul trükiti punktkirjas materjale sellistele asutustele: Eesti Kunstimuuseum, Eesti Loodusmuuseum, Õiguskantsleri Kantselei, Eesti Paraolümpiakomitee, MTÜ Must Kast, Tallinna Ülikool, Sihtasutus Innove, Eesti Vabariigi Sotsiaalministeerium.

2014. aastal trükiti ja jagati soovijatele 100 2015. aasta kalendrit punktkirjas.

6 JUURDEPÄÄS ELEKTROONILISELE TEABELE

Aasta-aastalt suureneb lugejatele elektroonilise info vahendamise tähtsus. Nägemispuudega arvutikasutajatele edastati e-posti teel kõnesüntesaatoriga kuulamiseks või suurendusprogrammiga lugemiseks ajalehti "Eesti Ekspress", "Eesti Päevaleht", "Maaleht", "Postimees", "Terviseleht", "Õhtuleht" ning ajakirju "Eesti Loodus", "Eesti Naine", "Elukiri", "Kodutohter", "Puutepunktid", "Psühholoogia Sinule", "Imeline Ajalugu", "60+". Uue e-ajakirjana lisandus aprillis "30+".

Huvilistele saadeti elektroonilisel kujul igakuiselt koostatavat raamatukogusse saabunud uute raamatute nimestikku "Raamatututvustaja" ning raamatukogus koostatavat väljaannet "Epüfon". Aastalõpu seisuga tellis elektroonilisi väljaandeid 164 lugejat.

Eesti Pimedate Raamatukogu kodulehel on huvilistel võimalus sirvida raamatukogus olevate teavikute nimestikku sh. uudiskirjanduse nimestikku ning valida välja meelepärased

raamatud. Raamatusoove saab elektrooniliselt esitada kodulehel olevate tellimisvormide kaudu. Eesti Pimedate Raamatukogu kodulehte külastati 2014. aastal 170 786 korda.

7 VEEBIRAAMATUKOGU

Veebiraamatukogu on veebikeskkond, mis võimaldab Eesti Pimedate Raamatukogu lugejatel heliraamatuid, -ajalehti ja -ajakirju alla laadida ja voogedastusena kuulata.

2014. aasta lõpul sisaldas Veebiraamatukogu 2682 heliteavikut. Veebiraamatukogu kasutajaid oli 229.

Veebiraamatukogu võimaldab ligipääsu teavikutele sõltumata ajast ja kohast. Samuti pole piiratud allalaaditavate heliraamatute nimetuste arv. Tänu Veebiraamatukogule on oluliselt paranenud heliraamatute, -ajalehtede ja -ajakirjade kättesaadavus.

2014. aasta sügisel kavandati Veebiraamatukogu uuendusi. Sellesse töösse panustas Eesti Pimedate Raamatukogu infotöötaja Margit Orusaar. Uuendatud Veebiraamatukogu on kavas lugejatele kättesaadavaks teha 2015. aastal. Põhiliseks uuenduseks on see, et tulevikus on Veebiraamatukogus kättesaadavad ka elektroonilised teavikud.

8 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS

Eesti Pimedate Raamatukogu finants- ja majandustegevus on kajastatud Eesti Hoiuraamatukogu 2014. aasta aruande 5. alajaotuses.

9 TEGEVUSKAVA 2015. AASTAKS

Aastal 2015:

- koostöös Iceit Teenused OÜ-ga täiustatakse ja uuendatakse Veebiraamatukogu;
- jätkatakse raamatuvahetust teiste riikide pimedate raamatukogudega;
- otsitakse uusi esitajaid;
- valmistatakse heliraamatuid vähemalt samas mahus kui 2014. aastal;
- jätkatakse vanade ja väärtuslike heliraamatute digiteerimist ja restaureerimist;
- valmistatakse punktkirjas teavikuid vähemalt samas mahus kui 2014. aastal;
- lõpetatakse nägemispuudega inimeste tegevust, rehabiliteerimist ja õpetamist käsitlevate trükitud teavikute kogu korrastamine;
- tutvustatakse Eesti Pimedate Raamatukogu tööd nägemispuudega ja düsleksiaga inimestele, eripedagoogidele, logopeedidele, raamatukogu- ja sotsiaaltöötajatele, üliõpilastele jt. raamatukogus kohapeal, erinevatel üritustel ning meedias.